

Pääkirjoitukset

Parannus alkaa työpaikoilta

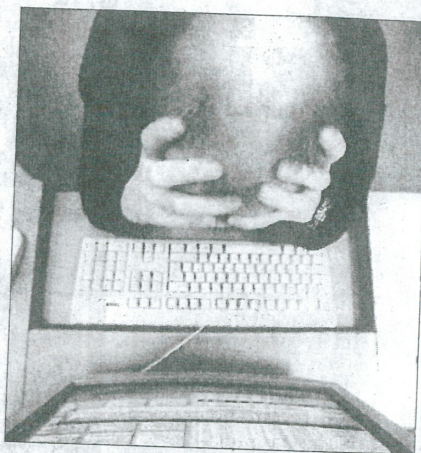
Suomalaisten työssä jaksamista on tarpeen edistää, koska nyt liian moni uupuu liian aikaisin. Julkinen valta voi tehdä asian hyväksi oman osansa, mutta ratkaisevat linjat vedetään työpaikoilla.

Työ- ja elinkeinoministeriön ajotus oli kohdallaan, kun se toi viime viikolla julki teettämänsä Hyvän työn manifestin ja siihen liittyvän toimenpideohjelman. Näin voi sanoa siksi, että huonot ajat synnyttävät työelämässä monia ongelmia kuten pelkoja työpaikan menetyksestä, kyräilyä ja kiristyvää keskinäistä kilpailua.

Julkistettujen linjausten pohjana ovat kansalaisilta kerätyt ajatukset siitä, mitä hyvä työ ja työelämä ovat. Uusien ideoiden etsiminen on tarpeen siksi, että suomalaisten työuriin on välttämätöntä saada lisää mittaa. Tavoitteeseen on sitä helpompi päästä, mitä mukavampana ihmiset kokevat työelämän.

Työelämän parantamisessa kauniista sanoista tai juhlallisista tavoitteista ei ole koskaan ollut pulaa. Ongelmia on sen sijaan ollut aina siinä, miten jalot päämäärät muutetaan käytännöksi.

Sama vaara uhkaa myös ajatushautomo Demos Helsingin ministeriölle tekemää manifestia ja siitä nousevia toimenpideohdotuksia. Etenkin edellinen kuulostaa paikoitellen tyypilliseltä konsulttisingilä. Työelämän muutoksia kuvaavat arviot kuten "kaiken työn ja jokaisen työpaikan

Työ- ja elinkeinoministeriö haluaa tehdä suomalaisesta työelämästä nykyistä paremman.

on nyt uudella tavalla oikeutettava oma roolinsa hyvinvointimme rakentajina" ovat työpaikkojen arjesta katsottuna pelkkää sanahelinää.

Konkretiaan hautomo on päässyt vasta sorvattuaan kymmenkohtaisen listan toimenpidesuosituksista. Parhaisiin niistä kuuluvat ehdotukset siitä, miten kiusaamista saataisiin juurituksi työpaikoilta. Tehokampanja työpaikkakiusaamista vastaan ei sinänsä ole vallankumouksellinen idea, mutta kiusaaminen on teema, johon pitää kiinnittää nykyistä enemmän huomiota myös työelämässä.

Turhaa byrokratian lisäämistä sen sijaan toisi ajatus, että jokainen työpaikka tekisi henkilöstö- ja ympäristötilinpäätöksen työ- ja elinkeinoministeriön ohjeis-

tuksen mukaan. Voi olettaa, että Kaker korjaamossa tai Lissun kampaamossa ta muissakaan pienissä työpaikoissa kahden uuden "tilinpäätöksen" laadinta ei sytyt ollenkaan. Sellaiseen kuluvaan energiar voi käyttää työvihiätyydyttävä tehokkaam minkin kohentaviin toimiin.

On hyvää ja tarpeellista, että keskusvalta osoittaa kiinnostusta työn ja työyhteisöjen kehittämiseen. Sen rooli on olennainen etenkin silloin kun tehdään työelämää koskevaa lainsäädäntöä. Paljon ratkaisevampaa on silti se, mitä tapahtuu työpaikoilla. Siellä avainasemassa ovat esimiehet ja näiden taidot, käytössä olevat työ- ja palkkausjärjestelyt sekä työntekijän mahdollisuudet vaikuttaa oman työnsä sisältöön.

Keskeistä on muistaa sekkin, että jokaisen yksittäinen työntekijä antaa työilmapiiriin joko myönteisen tai kielteisen panoksensa. Esimerkiksi myönteisen palautteen antaminen työkaverien kesken tapaa kaikista puheesta huolimatta unohdettua edelleen.

Silti työpaikoilla pitää olla tilaa nostaa myös kielteiset asia esiin. Perusteltu, avoin kritiikki on työyhteisölle jopa välttämätöntä. Suomalaiseen menoon vain tapaa kuulua enemmän jurnutusta nurkan takana kuin suoraa puhetta silloin kun sen aika olisi.

Kaikkiaan suomalaisen työelämän tila tuskin on sietämättömän huono. Tähän viittaa esimerkiksi se tutkimustulos, jonka mukaan vain viidesnes suomalaisista lopettaisi työnteon, jos rahat elämiseen muuten riittäisivät. Sekä yksilön että yhteiskunnan etu kuitenkin on, että vielä parempaan päästään.